

СТИВЪН КИНГ

ПРЕДГОВОР

Превод от английски: Весела Прошкова, Адриан Лазаровски, Стефан
Георгиев, 2009

chitanka.info

Един ден през 1972 се прибрах у дома от работа и заварих съпругата си, седнала до кухненската маса и стиснала градинска ножица. Усмиваше се, което означаваше, че не съм сгазил лука, но пък веднага ми поиска портфейла. Което не вещаеше нищо добро.

Все пак ѝ го дадох. Тя извади кредитната ми карта за бензин — по онова време от „Тексако“ редовно изпращаха такива карти на младите семейни двойки — и я разреза на три големи парчета. Запротестирах, че картата е много полезна и че в края на месеца винаги плащаме поне минималната вноска (понякога дори повече), обаче благоверната ми само поклати глава и заяви, че лихвите са по-големи, отколкото можем да си позволим с нашия мижав семеен бюджет.

— Предпочитам да те лиша от изкушението — добави. — Вече унищожих моята.

И толкоз! През следващите две години и двамата не притежавахме кредитни карти.

Тя постъпи правилно, постъпи разумно, защото тогава едва бяхме прехвърлили двайсетте, а вече имахме две деца и едва свързвахме двата края. Преподавах английски в една гимназия, а през летните ваканции работех в обществена пералня, обслужваща най-вече разни мотели; понякога сам шофирах камиона за доставка на изпраното спално бельо. През деня Таби се грижеше за децата и пишеше стихове, щом ги сложеше да поспят следобед, а когато се върнех от училище, отиваше да изкара пълна смяна в „Дънкин Донатс“. Двете ни заплати стигаха за наема, за храна и за еднократни пеленки за невръстния ни син, не и за таксата за телефон — отказахме се от тази придобивка също както от кредитните карти на „Тексако“. Изкушението да проведеш междуградски разговор беше прекалено голямо. Оставаха малко парици за книги — нито аз, нито Таби можехме да живеем, без да четем — и за задоволяване на моите пороци (бира и цигари), но за почти нищо повече. Със сигурност нямахме пари за удоволствието да притежаваме онова удобно, но много опасно пластмасово правоъгълниче.

Мизерните средства, които ни оставаха, отиваха най-вече за ремонт на колата, за хонорари на лекари или за онова, което с Таби наричахме „детски тъпотии“ — играчки, кошарка, купена втора ръка, или за няколко от онези влудяващи книги на Ричард Скеъри. Тези пари

често бяха от разказите, които продавах на списания като „Кавалиър“ и „Адам“. По онова време изобщо не ставаше въпрос за съчиняване на литература и всяко обсъждане на „дългосрочната“ стойност на произведенията ми щеше да е лукс, подобен на притежаването на кредитна карта на „Тексако“. Сумите от разказите, които продавах (с променлив успех), бяха добре дошли като пари, намерени на улицата. За мен бяха като поредица от пиняти, по които удрях, но не с пръчка, а с въображението си. Понякога ги разбивах и от тях падаха неколкостотин долара. Друг път не успявах.

За мой късмет — повярвайте, че в живота адски ми върви, и то в много отношения — работата ми доставяше неописуемо удоволствие. С тези разкази бягах от действителността, устройвах си купон. Следваха един подир друг като хитове по рокрадио АМ, което неизменно гърмеше в стаичката, служеща едновременно за сушене на прането и за мой кабинет.

Пишех ги бързо и с лекота, рядко се връщах към текста след втората му преработка и никога не се питах откъде ми хрумват сюжетите, по какво структурата на добрия разказ се отличава от структурата на един роман или как се справям с изграждането образите и с периода, през който се развива действието. Разчитах само на интуицията си и на младежката си самоувереност. Не ме интересуваше нищо, освен че ги съчинявах. Само за това ми пукаше. И през ум не ми минаваше, че писането на разкази е крехко умение и може да бъде загубено, ако не се практикува редовно. На мен обаче не ми се струваше никак крехко. Усещането ми за повечето мои разкази от онова време бе като за булдозери.

Мнозина американски автори на бестселъри не пишат разкази. Съмнявам се, че е заради парите; на преуспелите писатели не се налага да се замислят върху този аспект. Може би причината е, че когато светът на авторите, които пишат по цял ден, се свие до примерно седемдесет хиляди думи, изведнъж ги обзема нещо като творческа клаустрофобия. Или пък с течение на времето губят уменията за умаляване. Много неща в живота са като карането на велосипед, но съчиняването на разкази не е сред тях. Можеш да забравиш как става.

В края на осемдесетте и през деветдесетте все по-рядко пишех разкази, а онези, които все пак сътворявах, ставаха все по-дълги (в този сборник са включени няколко). В това нямаше нищо лошо — усещах

как тези идеи се трупат в една ниша в съзнанието ми и жадуват да бъдат осъществени. След време някои ми послужиха; други (за голямо мое съжаление) умряха и бяха отнесени като прах.

Още по-лошо беше, че вече не знаех как да оползотворя някои свои хрумвания — факт, който ме вбесяваше. Знаех, че бих могъл да напиша тези разкази в импровизирания си кабинет или на портативната пишеща машина „Оливети“ на Таби, но дори като по-възрастен и по-опитен в занаята, дори след като разполагах с по-скъпи оръдия на труда — например компютъра „Макинтош“, на който пиша и тази вечер, пак бях безпомощен. Спомням си, че след като оплесках един разказ, си се представих като остарял майстор на мечове, който безпомощно се визира в прекрасна сабя от толедска стомана и опечалено си казва: „Навремето и аз знаех как да изработвам такива оръжия.“

Един ден преди три-четири години получих писмо от Катрина Кенисън, редакторка на излизация веднъж годишно сборник „Най-добрите американски разкази“ (по-късно я замести Хайди Питлор — на нея посвещавам книгата, която държите). Госпожа Кенисън ме попита имам ли желание да редактирам сборника за 2006. Приех моментално и без всякакво колебание. Причините бяха много, някои дори алтруистични, обаче ще бъда долен лъжец, ако не призная, че имах подмолна цел. Смятах, че ако прочета повече разкази, ако се потопя в най-доброто, предлагано от американските литературни списания, може би донякъде ще си възвърна умениято, което постепенно ми се изплъзваше. Не защото парите ми бяха необходими (дори малките суми са добре дошли, когато още прохождаш в занаята) за някоя част за колата на старо или за подарък за жена ми по случай рождения ѝ ден, а понеже смятах, че загубата на способността да съчинявам разкази в замяна на куп кредитни карти е неизгодна сделка.

Като нещатен редактор изчетох стотици разкази, но не желая да се отплесвам на тази тема; ако проявявате интерес, купете си този сборник и прегледайте предговора (ще имате удоволствието да прочетете двайсет страхотни разказа — няма лошо, нали така?) По време на работата ми върху сборника се случи нещо важно, свързано с онова, което ще прочетете по-нататък — у мен отново се събуди старата тръпка и започнах да пиша като преди. Надявах се да стане

така, но не смеех да повярвам, че магията ще подейства. „Уила“ беше първият от „новите“ разкази, пръв е и в настоящия сборник.

Бива ли ги тези мои творения? Надявам се. Ще ви помогнат ли да издържите скучен полет със самолет (ако четете) или дълго пътуване с кола (ако слушате компактдиск)? Искрено се надявам, защото когато се случва, то е като магия.

Беше ми хубаво да ги пиша, това е сигурно. Знам още, че ще ви харесат... поне се надявам. Надявам се да ви грабнат. И докато помня как да ги съчинявам, ще продължавам напред.

О, и още нещо. Известно ми е, че някои читатели се интересуват как и защо съм написал някои разкази. Ако сте сред тях, в края на сборника са поместени моите бележки. Грехота е, ако ги прегледате, преди да сте прочели разказите.

Сега ви оставям на мира, но преди да ви напусна, искам да ви благодаря за вниманието. Щях ли да упражнявам тази професия, ако не бяхте вие? Истината е, че пак щях да пиша. Защото изпитвам удоволствие, когато думите започват да се напасват и въображаемите хора се подчиняват на „диригентската ми палка“. Но с теб е по-хубаво, верни ми читателю.

Винаги е по-хубаво с теб.

Сарасота, Флорида
25 февруари 2008

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.